

Uitwerking bijeenkomst collega's 18 april 2023 15.00-16.45

Deelnemers: adviseur participatie, Wmo consulent, regisseur openbare ruimte, stedenbouwkundig medewerker, adviseur dienstverlening, senior beleidsmedewerker sociaal domein, gebiedscoördinator, senior adviseur openbare ruimte, cluster groen en biodiversiteit, beleidsmedewerker laaggeletterdheid, aanjager positieve gezondheid, strategisch beleidsmedewerker sociaal domein, beleidsmedewerkers sociaal domein. *Totaal aantal deelnemers: 20*

Doel van de bijeenkomst

In gesprek met collega's vanuit verschillende domeinen over het te ontwikkelen gezondheidsbeleid van de gemeente Steenwijkerland.

Beoogde resultaten

1. bewustwording brede blik op gezondheid
2. intentie tot meer en/of betere samenwerking tussen verschillende beleidsafdelingen
3. prioriteiten voor de komende periode

Thema's

Sociale en fysieke (openbare) omgeving, gezond gedrag en gezondheidsvaardigheden

Opzet programma

- 1) Welkom, schetsen context bijeenkomst
- 2) In tweetallen in gesprek: wat betekent gezondheid voor jou?
- 3) Schets huidige situatie Steenwijkerland op basis van cijfers
- 4) In groepen: uitwisseling over het geschetste beeld van Steenwijkerland
- 5) Praktijkvoorbeeld: speel, sport en ontmoetingsplek
- 6) In gesprek over de drie thema's + prioriteren
- 7) Afsluiting

Agendapunt 2: in tweetallen in gesprek over: wat betekent gezondheid voor jou?

De deelnemers mochten in tweetallen in gesprek over de vraag: wat betekent gezondheid voor jou? Hieronder is een overzicht gemaakt met de antwoorden die plenair zijn besproken.

- Lekker in je vel zitten;
- Weinig stress ervaren;
- Balans mentaal en lichamelijk;
- Energie hebben;
- Mentale gezondheid (minder zichtbaar);
- Zin hebben in het leven;
- Bewegen;
- Jezelf kunnen redden;
- Grip hebben;
- Omgaan met gezondheidsproblemen;
- Je gelukkig voelen;
- Goed in balans zijn;
- Je onbelemmerd voelen (geestelijk);

Daarnaast werd de vraag gesteld wie of wat invloed heeft gehad om iets te veranderen rondom jouw eigen gezondheid. Hieronder is een overzicht gemaakt met de antwoorden die plenair zijn besproken.

- Collega's;
- Intrinsieke motivatie;

- Een app;
- De omgeving is stimulerend;
- Baas zijn over de keuze die je maakt;
- Zelf regie hebben op de verandering;
- Bewust nadenken: gaat het over moeten of willen?

Agendapunt 3: schets huidige situatie Steenwijkerland op basis van cijfers

Op basis van de demografische gegevens zien we dat we in Steenwijkerland te maken hebben met vergrijzing. Er wonen veel alleenstaande ouderen in onze gemeente en in vergelijking met omliggende regio's wonen er meer tweepersoonshuishoudens in Steenwijkerland. Uit de gezondheidsmonitors van de GGD IJsselland blijkt dat veel inwoners van Steenwijkerland hun gezondheid als (zeer) goed ervaren, matig of veel regie over hun eigen leven hebben en het leven zinvol vinden. Ook veel van onze jongeren en kinderen voelen zich (zeer) gelukkig en voldoende weerbaar. Als we kijken naar de leefstijl van onze inwoners vallen een aantal onderwerpen uit de gezondheidsmonitor op, namelijk: bewegen, roken, alcoholgebruik, eenzaamheid en mentaal welbevinden. We zien bijvoorbeeld dat de helft van onze inwoners niet aan de beweegrichtlijn voldoet, het percentage rokers 16,6% is, dat veel jongeren al ruim voor hun 18^e jaar alcohol drinken en dat 33% van onze inwoners zich matig eenzaam voelt. Weinig bewegen, roken en alcoholgebruik zijn veruit de grootste oorzaak van ziektelast in ons land. In Steenwijkerland is 16% mantelzorger, doet 34% vrijwilligerswerk en 61% betaald werk. De meeste inwoners vinden hun woonomgeving gezond, geven aan voldoende groen in de buurt te vinden en voelen zich veilig in hun eigen buurt. Tot slot heeft ongeveer 15% van onze inwoners moeite met basisvaardigheden en is 53% matig gezondheidsvaardig.

Agendapunt 4: in groepen: uitwisseling over het geschetste beeld van Steenwijkerland

De deelnemers zijn in drie groepen in gesprek gegaan over het geschetste beeld aan de hand van een aantal vragen: als je de cijfers ziet, wat valt je dan het meeste op? Komt dit beeld overeen met het beeld dat je zelf hebt met ervaren gezondheid en gezond gedrag door en van inwoners in Steenwijkerland? Waar zie je nog kansen? Hieronder zijn de resultaten de drie groepen per vraag weergegeven.

Wat valt het meeste op?

- Nieuwsgierig naar de verdieping op gezondheidsvaardigheden. Om welke leeftijdsgroep gaat dit precies? En wat is de precieze definitie van gezondheidsvaardigheden?
- Inwoners in Steenwijkerland zijn nuchter, 'niet piepen'. Het kan zo zijn dat het percentage ervaren gezondheid onder inwoners daarom zo hoog is.
- 53% van onze inwoners is matig gezondheidsvaardig, dit valt erg op!
- Juist als je ouder wordt heb je vaker (meer) zorg nodig terwijl je (digitale) vaardigheden vaak afnemen.
- De ervaren gezondheid van inwoners is hoog;
- Alcoholgebruik in de gemeente: ruim voor 18e levensjaar drinken jongeren al alcohol. Opvallend dat ouders er oké mee lijken te zijn als jongeren al voor hun 18e alcohol drinken.
- Gevoel van veiligheid is groot;
- 53% van de inwoners is matig gezondheidsvaardig, dit is hoog!

Komt dit beeld overeen met het beeld dat je zelf hebt met ervaren gezondheid en gezond gedrag door en van inwoners in Steenwijkerland?

- Sociale media heeft invloed op het mentaal welzijn;
- Financiële stress, moeite met rondkomen;
- Gebruik van hasj/wiet onder jongeren is 2%. Dit percentage lijkt laag. Vanuit de praktijk is er een ander beeld rondom drugsgebruik;

- Aantal inwoners dat vrijwilligerswerk doet aan de lage kant;

Waar zie je nog kansen?

- Meer onderscheid maken in gebieden. Bijvoorbeeld tussen Steenwijk en het buitengebied;
- Sociale problematiek/argwaan tegen de overheid;
- Jeugd en middelengebruik, ook in relatie met de omgeving;
- De relatie tussen eenzaamheid en ontmoeten in de leeftijdsgroep 30 jaar tot 55 jaar;
- Koppeling maken met landelijke trends en ontwikkelingen;
- Soms is er onwetendheid over de sociale situatie van inwoners;
- Sociale wensen meenemen bij fysieke plannen
- Beleid en prioriteit: meer faciliteren, kaders stellen, aandacht voor mentale weerbaarheid, bewustwording, financiële problemen liggen vaak ten grondslag aan gezondheidsachterstanden.
- De sociale kant (zachte kant) is vaak onderbelicht. Fysiek is vaak leidend in projecten of aanpakken. Meer aandacht voor sociale problematiek.

Agendapunt 5: praktijkvoorbeeld: speel, sport en ontmoetingsplek

In Steenwijkerland gebeuren al veel mooie dingen! In onderstaande collage zijn diverse voorbeelden weergegeven.

Agendapunt 6: in gesprek over de drie thema's

Het geschetste beeld van de huidige situatie maakt duidelijk dat we voor een aantal uitdagingen staan. In dit gesprek willen we zoveel mogelijk met elkaar verkennen wat er nodig is om deze uitdagingen aan te gaan en oplossingen te vinden. Op welke manier kun jij vanuit jouw beleidsveld hieraan een bijdrage leveren? Hieronder een overzicht van de zaken die de deelnemers hebben genoemd:

- Fietsen stimuleren (autoluw);
- Groen in woonwijken vastleggen in beleid;
- In gesprek met de woningbouwcoöperatie over (groen in/grootte van) tuinen;
- Bij herinrichting van gebieden ruimte voor ontmoeten en spelen creëren;
- Parkeerplekken verder weg zodat je gestimuleerd wordt om bijvoorbeeld 500 meter te lopen;
- Vaker met inwoners in gesprek gaan over cijfers: herkennen zijn dit in hun buurt of wijk?
- Sociaal en fysiek vaker met elkaar verbinden;
- Gezonde kantines;

- Gedrag veranderen is lastig en kost tijd;
- Hebben inwoners altijd door wat de rol van de gemeente kan zijn in relatie tot gezondheid?
- Keuzes maken vraagt lef.

Aan de deelnemers is gevraagd om op een post-it te schrijven wat volgens hen het meeste prioriteit heeft op dit moment. De linker woordwolk (boom) geeft de top 1 van elke deelnemer aan. Een aantal deelnemers heeft ook een tweede prioriteit opgeschreven. Deze worden weergegeven in de rechter woordwolk (appel).

mentale weerbaarheid
 armoedebestrijding
 mentale gezondheid jongeren
 ruimte voor ontmoeten en activiteiten
 samenhang in de wijk, elkaar ontmoeten
 mix van gedrag, vaardigheden en omgeving
 preventie + bewustwording
 jeugd
 eenzaamheid
 gedrag (eetgewoontes, alcoholgebruik)
 gezonde basis op orde
 gezonde voeding
 gezondheidsvaardigheden

Prioriteit 2

- Gezondheidsvaardigheden nader onderzoeken (wat is precies het probleem) en dan focussen op ouders/ 30-50 jarigen. Daar dit de energie en invloed;
- Gezonde voeding: ouders bewust maken van gezond eten, drinken en bewegen.

- Je zou de behoefte van inwoners kunnen uitvragen door bijvoorbeeld gebruik te maken van het inwonerspanel;
- Onze eigen (duidelijke) taal, doelgroep gericht;
- Denk bij het in gesprek gaan over gezondheid ook aan partijen die met gezondheid bezig zijn zoals huisartsen, GGD, GGZ, sociaal werk. Zij zullen kunnen helpen bij het prioriteren.
- Bewustwording creëren bij professionals dat inwoners moeite kunnen hebben met basisvaardigheden;
- Met name bij kleinere huishoudens goede invulling van de woonomgeving om alsnog te kunnen ontmoeten.

Hartelijk dank voor ieders bijdrage!